

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Oleg Sternioală

Judecătorii:

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Societății cu răspundere limitată „Beton Lux”, avocatul Silviu Burlacu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu răspundere limitată „Mectrans-Com” împotriva Societății cu răspundere limitată „Beton-Lux”, intervenient accesoriu Alexandru Stratulat privind repararea prejudiciului material, încasarea veniturii ratat și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 prin care a fost restituit apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Beton Lux” împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 04 octombrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 10 decembrie 2013 SRL „Mectrans-Com” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Beton-Lux” cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea veniturii ratat și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza contractului de transport nr. 03 din 27 octombrie 2011 încheiat cu pârâtul, autobasculanta de model KAMAZ-65115 cu nr. înmatriculare CKD-584 ce aparține cu drept de proprietate reclamantului, transporta materiale de construcție pârâtului la adresa, mun. Chișinău, or. Vatra, str. Construcțiilor, 7

A menționat că la data de 16 decembrie 2011, în timpul staționării pe teritoriul ce aparține cu drept de proprietate pârâtului, autobasculanta de model KAMAZ-65115 cu nr. înmatriculare CKD-584 a fost tamponată de tractorul de model T-40, condus de Alexandru Stratulat, angajat al pârâtului, deteriorându-i cabine, alte agregate și mecanisme.

A susținut că prin scrisoarea de garanție pârâtul și-a asumat obligația de a suporta toate cheltuielile legate de reparația autobasculantei.

A indicat că la data de 18 iulie 2012 reparația autobasculantei a fost finalizată suportând cheltuieli în sumă de 30 734 de lei, pe care pârâtul refuză să le restituie.

A solicitat încasarea din contul pârâtului SRL „Beton-Lux” în beneficiul SRL „Mectrans-Com” a sumei de 30 734 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 922,02 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul SRL „Beton-Lux” în beneficiul SRL „Mectrans-Com” a sumei de 30 734 de lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 334060,98 de lei cu titlu de venit ratat și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016, acțiunea a fost admisă și a fost încasat de la SRL „Beton-Lux” în beneficiul SRL „Mectrans-Com” a sumei de 30 734 de lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 334 060,98 de lei cu titlu de venit ratat, a sumei de 17 449,37 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și a sumei de 494 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 02 noiembrie 2016 SRL „Beton-Lux” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2017, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de SRL „Beton-Lux”, apelantului fiind acordat termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8 207,88 de lei.

La 15 februarie 2017 SRL „Beton-Lux” a prezentat cererea de apel motivată, totodată, solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, a fost respinsă cererea înaintată de SRL „Beton-Lux” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și a fost acordat apelantului un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat.

La 13 martie 2017 reprezentantul SRL „Beton-Lux”, avocatul Burlacu Silviu, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017 a fost respins recursul declarat de către reprezentantul SRL „Beton-Lux”, avocatul Silviu Burlacu, și a fost menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 a fost restituit apelul declarat de către SRL „Beton-Lux”, cu toate înscrisurile anexate la acesta, din motiv că apelantul nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 16 februarie 2017 și anume nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat.

La data de 21 martie 2018 reprezentantul SRL „Beton-Lux”, avocatul Silviu Burlacu, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii recurate.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, făcând referire la faptul că instanța de apel a soluționat chestiunea privind restituirea cererii de apel fără a înștiința în mod legal recurentul despre data, ora și locul întocmirii acesteia, îngrădindu-i recurentului nejustificat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

A indicat că la 12 octombrie 2017 ședința de judecată nu a avut loc, părțile fiind preîntâmpinate înainte de ora 10:00 că vor fi înștiințați suplimentar despre data și ora ședinței de judecată.

A afirmat că de existența încheierii contestate a aflat întâmplător accesând site-ul instanțe.justice.md la data de 21 martie 2018.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a expediat în adresa recurentului copia încheierii contestate (f. d. 25, Vol. II), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către ultimul.

La data de 04 aprilie 2018, în adresa intimațiilor SRL „Mectrans Com” și Alexandru Stratulat, a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către SRL „Beton-Lux” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele dosarului rezultă că, nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016, SRL „Beton-Lux” a declarat la data de 02 noiembrie 2016 apel nemotivat împotriva acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2017, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de SRL „Beton-Lux”, apelantului fiind acordat termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8 207,88 de lei.

La 15 februarie 2017 SRL „Beton-Lux” a prezentat cererea de apel motivată, totodată, solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017, a fost respinsă cererea înaintată de SRL „Beton-Lux” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și a fost acordat apelantului un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat.

După revenirea cauzei de la Curtea Supremă de Justiție instanța de apel a stabilit ședința de judecată pentru data de 12 octombrie 2017, ora 10:00.

Conform certificatului anexat, ședința de judecată din data de 12 octombrie 2017 nu a avut loc din motivul aflării judecătorului raportor în concediu.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, a fost restituit apelul declarat de către SRL „Beton-Lux”, cu toate înscrisurile anexate la aceasta, din motiv că nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 16 februarie 2017 și anume nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat.

Instanța de recurs consideră că Curtea de Apel Chișinău la examinarea cauzei a încălcat normele de drept procedural și anume nu a garantat recurentului posibilitatea de a fi prezent în ședința de judecată și respectiv de a prezenta probe și alte date importante pentru soluționarea pricinii, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

Conform art. 102 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Alineatul (3) al aceluiași articol indică că, citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Conform art. 102 alin. (4) Cod de procedură civilă, citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Alineatul (5) al aceluiași articol indică că, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

Din sensul normelor de drept citate este de înțeles că, persoana se va considera legal citată numai în cazul în care există confirmarea transmiterii și primirii citației sau înștiințării.

La caz prezintă relevanță și prevederile art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Iar în sensul art. 26 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

La caz se constată că materialele dosarului nu conține nici o confirmare despre citarea recurentului despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată din 22 februarie 2018 în instanța de apel. Or, conform art. 205 alin. (2) CPC, în cazul neprezentării în ședința de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există date, procesul se amână.

Față de cele precizate este absolut evident că încheierea contestată cu recurs din 22 februarie 2018 a fost emisă în lipsa apelantului și în lipsa probelor care ar confirma efectuarea procedurii citării legale a acestuia, aspect ce indică asupra netemeinicii mențiunii instanței de apel cu referire la faptul că apelantul SRL „Beton-Lux” în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre locul, data și ora examinării pricinii civile în ordine de apel.

Colegiul reține că, art. 379 alin. (1) Cod de procedură civilă, acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentărilor acestora precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

La caz, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea încălca principiul egalității părților în drepturile procedurale, fapt stabilit de art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă, care prevede că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată de lege și asigurată de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

La acest segment, Colegiul menționează că examinarea chestiunii cu privire la restituirea cererii de apel fără înștiințarea legală a participanților la proces constituie o încălcare certă a procedurii examinării apelului și poate condiționa îngrădirea nejustificată a dreptului subiecților la un proces echitabil.

În circumstanțele enunțate și ținând cont de faptul că emiterea încheierii din 22 februarie 2018, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Beton-Lux”, a fost efectuată în lipsa apelantului, care nu a fost legal citat, fiind prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil, încheierea recurată urmează a fi casată, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului SRL „Beton-Lux” de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului liber la justiție.

În acest sens instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), or, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Astfel, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii, în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată, în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul

unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Din considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul SRL „Beton-Lux”, avocatul Silviu Burlacu, de a casa integral încheierea din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul SRL „Beton-Lux”, avocatul Silviu Burlacu.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu răspundere limitată „Mectrans-Com” împotriva Societății cu răspundere limitată „Beton-Lux”, intervenient accesoriu Alexandru Stratulat privind repararea prejudiciului material, încasarea venitului ratat și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Strenioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic